

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คุณธรรมและจริยธรรมนับเป็นพื้นฐานที่สำคัญของคนทุกคนและทุกวิชาชีพ หากบุคคลใดหรือวิชาชีพใดไม่มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหลักยึดเบื้องต้นแล้ว ก็ยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนและแห่งวิชาชีพนั้น ๆ ยิ่งไปกว่านั้นก็คือ การขาดคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งในส่วนบุคคลและวิชาชีพ อาจมีผลร้ายต่อตนเอง สังคมและวงการวิชาชีพในอนาคตได้อีกด้วย ดังพระบรมราโชวาท ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระมหากษัตริยาธิราชว่า “การจะทำงานให้สัมฤทธิ์ผลที่พึงปรารถนา คือให้เป็นประโยชน์และเป็นธรรมด้วยนั้นจะอาศัยความรู้แต่เพียงอย่างเดียวมิได้ จำเป็นต้องอาศัยความสุจริต ความบริสุทธิ์ใจและความถูกต้องเป็นธรรมประกอบด้วย เพราะเหตุว่าความรู้นั้นเสมือนเครื่องยนต์ที่ทำให้รถยนต์เคลื่อนไปได้ประการเดียว ส่วนคุณธรรมดังกล่าวแล้วเป็นเสมือนหนึ่งพวงมาลัยหรือหางเสือ ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำทางให้รถยนต์ดำเนินไปถูกทางด้วยความสวัสดิ คือปลอดภัย บรรลุวัตถุประสงค์”¹ พรหมวิหาร หมายถึง หลักธรรมที่นำไปปฏิบัติแล้วทำให้สังคมมีความสุข มีความรักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน มี 4 ประการ คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ด้านเมตตา หมายถึง ความรักความหวังดี รักอย่างมีไมตรีจิตซึ่งเป็นกุศลจิต ปรารถนาจะเห็นผู้อื่นเป็นสุข คิดอนุเคราะห์เขาด้วยความหวังดี ด้านกรุณา หมายถึง ความหวังที่จะช่วยเหลือ มีลักษณะสงสารเพื่อนที่เกิดแก่ เจ็บ ตายด้วยกันและเกิดรู้สึกห่วงใยเมื่อเห็นเขาได้รับความทุกข์ ตระก่าลำบาก จึงคิดหาอุบายแก้ไขเพื่อช่วยให้เขาได้รอดพ้นจากทุกข์อันนั้น ด้านมุทิตา หมายถึง การมีจิตใจที่พลอยยินดีเมื่อได้เห็นได้รับทราบผู้อื่นได้ดี ด้านอุเบกขา หมายถึง การมีจิตใจที่วางเฉยเมื่อเห็นผู้อื่นได้รับความทุกข์โดยที่ตนเองไม่สามารถช่วยเหลือเขาได้

การปกครองท้องถิ่นเป็นโรงเรียนฝึกปฏิบัติที่สำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ ทั้งนี้เพราะเป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ตัดสินใจปัญหาซึ่งมีลักษณะเป็นปัญหาของท้องถิ่นตนเองแต่การปกครองท้องถิ่นของไทยตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะก่อนมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หรือเป็นที่รู้จักกันในนามของรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนนั้น ยังขาดลักษณะการปกครองตนเองของท้องถิ่นที่แท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยการปกครองตนเองของท้องถิ่นยังถูกควบคุมจากส่วนกลางค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านอำนาจหน้าที่ การบริหารงานบุคคล และการหารายได้เพื่อนำมาใช้ภายในท้องถิ่นผลก็คือ “ท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งไม่อาจริเริ่มจัดบริการตลอดจนกำกับดูแล และควบคุมการบริหารท้องถิ่นของตนเอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพราะเป็นผู้ที่นำพาชุมชนไปสู่ความเจริญ และประชาชนจะได้รับประโยชน์สูงสุดและมีความเป็นอยู่ที่ดีที่สุดในที่สุดต่อไป และการที่

¹จุไรรัตน์ มณีรัตน์, หลักการพัฒนาประเทศ, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ป.), หน้า 104.

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวกต่อประชาชนและเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชนที่สุดองค์กรหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่าได้มีหลายหน่วยงานที่ได้ถ่ายทอดภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ เช่น โรงเรียน อนามัย นี่ก็เป็นประเด็นหนึ่งที่เห็นได้ชัดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญและใกล้ชิดกับประชาชนมากพอสมควร ซึ่งการให้บริการแก่ประชาชน การสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน ก็เป็นสิ่งสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องยึดถือเป็นสำคัญ²

องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทหน้าที่ในการควบคุมและบริหารราชการองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมาย ซึ่งผู้บริหารที่ดีควรยึดหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และประกอบกับควรมีหลักพรหมวิหารธรรมซึ่งเป็นธรรมของพรหมหรือของท่านผู้เป็นใหญ่ อันได้แก่ เมตตา คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข กรุณา คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ มุทิตา คือ ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี และ อุเบกขา คือ การวางเฉย องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ประชาชนมีสิทธิเลือกผู้บริหาร มีสิทธิแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานของผู้บริหารเพราะเมื่อใดผู้บริหารนำหลักพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการบริหารงานเป็นการสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนในพื้นที่ และจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด แต่ในปัจจุบันผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนมากเมื่อมีอำนาจและบารมีจะใช้ความคิดของตนเองเป็นใหญ่ในการบริหารงาน จนลืมนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหาร เช่น ขาดความเมตตา เป็นการขาดความรักและความหวังดีอย่างแท้จริงต่อประชาชน ขาดความกรุณา คือขาดความสงสารและคิดหาทางช่วยเหลือประชาชนให้พ้นทุกข์อย่างจริงจัง ขาดมุทิตา โดยกีดกันไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงออกถึงความสามารถเต็มที่ และขาดอุเบกขา คือ ขาดการวางเฉยและเป็นกลางต่อประชาชน

ดังนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา เพื่อนำผลจากการวิจัย มาบูรณาการร่วมกับการบริหารงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนในตำบล และจะได้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชน ต่อผู้บริหารในการนำหลักธรรมมาใช้ ซึ่งเป็นหลักธรรม พรหมวิหาร 4 หมายถึง ธรรมประจำใจอันประเสริฐ ธรรมประจำใจของท่านผู้มีคุณงามความดียิ่งใหญ่ มี 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ของประชาชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน

²อมร รักษาศักดิ์, การเมืองการปกครองไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ วิ.เจ. พรินติ้ง, 2545), หน้า 352.

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา” มีการกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนอาศัยอยู่ในตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา จำนวน 11,548 คน (ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร ณ เดือนมีนาคม 2555)

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ซึ่งประกอบด้วย

- ด้านเมตตา (ความรักและความหวังดี)
- ด้านกรุณา (ความสงสาร)
- ด้านมุทิตา (ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี)
- ด้านอุเบกขา (ความวางเฉยมีใจเป็นกลาง)

1.3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ สถานที่ตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

1.4 ปัญหาที่ต้องการทราบ

1.4.1 ต้องการทราบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ว่าเป็นอย่างไร

1.4.2 ต้องการทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน ว่าเป็นอย่างไร

1.4.3 เพื่อทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ว่าเป็นอย่างไร

1.5 สมมติฐานของการวิจัย

1.5.1 ประชาชน ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน

1.5.2 ประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน

1.5.3 ประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน

1.5.4 ประชาชน ที่มีอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน

1.5.5 ประชาชน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา แตกต่างกัน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก ทศนคติ ความต้องการของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

1.6.2 องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546)

1.6.3 พรหมวิหารธรรม หมายถึง หลักธรรมประจำใจ เพื่อให้ตนดำรงชีวิตได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ เป็นธรรมของพรหม หรือ ของท่านผู้เป็นใหญ่ มี 4 ประการ ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา

1.6.4 ด้านเมตตา หมายถึง ความรักและความหวังดี ได้แก่ มีความรัก คิดปรารถนาดีต่อมีความปรารถนาดี มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การใช้กิริยาจาสุภาพ มีความปรารถนาให้เป็นสุข แสดงออกถึงความเป็นมิตรในการดูแลประชาชน

1.6.5 ด้านกรุณา หมายถึง ความสงสาร ได้แก่ มีความสงสาร ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนให้พ้นความลำบาก ความยากจน ชี้แนะในสิ่งที่เป็นประโยชน์ สนใจรับรู้รับฟังปัญหาของประชาชน

1.6.6 ด้านมุทิตา หมายถึง ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี ได้แก่ มีความยินดี ปลื้มปิติ เมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ สนับสนุนให้มีการประกาศเกียรติคุณ ยกย่องเผยแพร่การทำความดี สนับสนุนให้ประชาชนกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง

1.6.7 ด้านอุเบกขา หมายถึง ความวางเฉยมีใจเป็นกลาง ได้แก่ การตัดสินใจด้วยความยุติธรรม ให้ความเสมอภาคกับประชาชนทุกคน อดทนอดกลั้นด้วยความเยือกเย็นต่อคำพูดที่ไม่เป็นมิตร วางเฉยกับรางวัลหรือสิ่งตอบแทนที่ได้รับ ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความเป็นกลาง

1.6.8 ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่อยู่ในทะเบียนบ้านในพื้นที่เขตตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

1.6.9 เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

1.6.10 อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ช่วงอายุ คือ 1) 18-30 ปี 2) 31 - 40 ปี 3) 41 - 50 ปี และ 4) 51 ปีขึ้นไป

1.6.11 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ระดับชั้นการศึกษา คือ 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษา/ปวช. 3) อนุปริญญา/ปวส. และ 4) ปริญญาตรี/สูงกว่า

1.6.12 อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) เกษตรกรรม/รับจ้าง 2) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว 3) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และ 4) อาชีพอื่น ๆ.....

1.6.13 รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) ต่ำกว่า 5,000 บาท 2) 5,000 -10,000 บาท 3) 10,001 -15,000 บาท และ 4) 15,001 บาท ขึ้นไป

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1.7.1 ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

1.7.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน

1.7.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

1.7.4 ทำให้สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายแนวทางส่งเสริมการนำหลักพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลาต่อไป